

RADY MIASTA I GMIINY JAWORNIK POLSKI

z dnia 3 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 49) Rada Miasta i Gminy Jawornik Polski uchwała, co następuje:

§1.

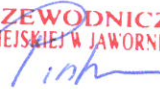
Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jawornik Polski

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W JAWORNIKU POLSKIM

mgr inż. Krzysztof Pinkowicz

Załącznik do uchwały Nr 239/XXX/2026
Rady Miasta i Gminy Jawornik Polski
z dnia 3 marca 2026 r.

Gminny Program
Wspierania Rodziny w Mieście
i Gminie Jawornik Polski na lata
2026-2028

Spis treści

WSTĘP

PODSTAWA PRAWNA

DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

CZAS REALIZACJI PROGRAMU

ANALIZA SWOT

ADRESACI PROGRAMU

CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

MONITORING I EWALUACJA

I WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiają się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji. Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), dalej także zwaną „ustawą”. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów czy związków wyznaniowych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności obowiązujące ustawy:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy, w szczególności artykuł 176 pkt I oraz art. 179 ust. 2;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa o z dnia 26 października 1982 r. o zachowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo — wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Miasta i Gminy w Jaworniku Polskim oraz o dane będące w posiadaniu Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworniku Polskim. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworniku Polskim.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli nr 1.

Tabela nr 1 .

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	528	430	348	329	290
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	232	259	124	215	187
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	528	466	437	405	405
Liczba rodzin korzystających z Funduszu alimentacyjnego	21	16	16	13	11
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski 0 - 17 lat	761	753	772	721	706

Z uzyskanych informacji z ewidencji ludności Urzędu Miasta i Gminy Jawornik Polski Gminy wynika, że na dzień 31 grudnia 2025 Miasto i Gmina Jawornik Polski liczyła 4260 mieszkańców.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba rodzin 2020	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022	Liczba rodzin 2023	Liczba rodzin 2024
Ubóstwo	115	89	73	63	54
Bezrobocie	229	183	157	148	126
Długotrwała lub ciężka choroba	77	53	42	38	33
Niepełnosprawność	67	60	57	61	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo — chowawczych	37	32	29	29	31
Alkoholizm / problem alkoholowy	10	5	5	5	3
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0	1	0
Zdarzenia losowe - klęska żywiołowa	118	1	0	0	26

Wśród osób ubiegających się o wsparcie z pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają nadal jako główne powody udzielanego wsparcia. W 2024 r. wśród 290 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem bezrobocia dotyczył aż 126 rodzin. Inne powody korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej to w kolejności: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Z danych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworniku Polskim wynika, że do końca 2024 roku z terenu Miasta i Gminy Jawornik Polski z 706 dzieci, 5 dzieci przebywa w rodzinie zastępczej.

IV. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski został opracowany na lata 2026-2028.

V. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Zaangażowanie wielu podmiotów w działania na rzecz dzieci i rodzin, - Bieżące dokonywanie diagnozy sytuacji rodzin na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski, - Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, - Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, - Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zajęcia prowadzone dla dzieci i młodzieży w szkołach i poza szkołą (zajęcia dodatkowe), - Zatrudnianie asystenta rodziny,	<ul style="list-style-type: none"> - Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu rodzica/szkoły/nauczyciela/osoby starszej, - Narastające zjawisko długotrwałego uzależnienia osób/rodzin od świadczeń pomocy społecznej, - Niechęć klientów do zmiany swoich postaw i zachowań, niechęć do nawiązywania współpracy z instytucjami niosącymi pomoc rodzinie, - Brak możliwości skorzystania z pomocy lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski.

Szanse	Zagrożenia
<p>- Zatrudnianie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,</p> <p>Zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy,</p> <p>Możliwość pozyskania i racjonalnego wykorzystania środków z różnych źródeł,</p>	<p>- Brak stabilności przepisów prawnych oraz trudności w ich interpretacji,</p> <p>- Zanik więzi i tradycji rodzinnych - „pęd życia”;</p> <p>- Wzrost kosztów utrzymania rodziny;</p> <p>- Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);</p>
<p>- Zapobieganie narastaniu negatywnych zjawisk, problemów w rodzinach,</p> <p>- Rosnące wsparcie oraz stabilizacja sytuacji materialnej rodzin,</p> <p>Większa świadomość dotycząca możliwości skorzystania z pomocy,</p> <p>Kompleksowe wsparcie rodzin dzięki współpracy różnych instytucji.</p>	<p>- Wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci młodzieży oraz osób dorosłych;</p> <p>- Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu, itp.,</p>

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo — wychowawczych,
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VII. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓLNE PROGRAMU

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Jawornik Polski w stwarzaniu odpowiednich warunków do wychowywania dzieci oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo — wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.
3. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo — wychowawczych rodziny.
4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny.

Harmonogram realizacji zadań programu przedstawia poniższa tabela:

Zadania i działania	Wskaźniki realizacji zadania	Termin realizacji	Realizatorzy
---------------------	------------------------------	-------------------	--------------

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym, stypendiami szkolnymi	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim
Udzielanie pomocy w formie finansowania posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2024-2028	Liczba rodzin, dzieci oraz osób dorosłych korzystająca z posiłków.	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim
Udzielenie pomocy w formie artykułów żywnościowych w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa”	Liczba wydanych skierowań, Liczba osób korzystających	2026-2028	organizacje pozarządowe, M-GOPS w Jaworniku Polskim
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań w celu zmiany własnych zachowań (podjęcie terapii alkoholowej, terapii dla ofiar i sprawców przemocy)	Liczba założonych Niebieskich Kart.	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim, PCPR w Przeworsku, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych	Liczba rodzin objęta wsparciem oraz pracą socjalną	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim,
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej w rodzinach dysfunkcyjnych	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim, Ośrodki zdrowia, Szkoły

2. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim Urząd Miasta i Gminy Jawornik Polski, Policja, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR w Przeworsku
Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	2026-2028	Szkoły, GOK w Jaworniku Polskim, Urząd Miasta i Gminy Jawornik Polski, Miejsko - Gminna Biblioteka
Uczestnictwo w organizowanych szkoleniach dla rodziców	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2026-2028	PCPR w Przeworsku , szkoły

3. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo — wychowawczych rodziny

Szczegółowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	Liczba rodzin	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim, szkoły, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Przeworsku
--	---------------	-----------	---

Wsparcie rodziny w formie przydzielonego asystenta rodziny	Liczba rodzin współpracujących z asystentem	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim , Sąd Rodzinny i Nieletnich w Przeworsku
--	---	-----------	---

4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny

Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny	Liczba asystentów, Liczba rodzin objętych asystenturą	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim
Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, koszt współfinansowania pobytu	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim
Sporządzanie sprawozdań rzeczowo finansowych oraz z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	Liczba sprawozdań	2026-2028	M-GOPS w Jaworniku Polskim

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanym efektem realizacji Programu będzie polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

X. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko są instytucje i organizacje, które działają na terenie Gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców.

Na terenie Miasta i gminy oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w centrum swoich zainteresowań rodzinę i dziecko.

Działania na rzecz rodziny na terenie miasta i gminy Jawornik Polski podejmowane są między innymi przez:

- Urząd Miasta i Gminy w Jawornik Polski,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworniku Polskim,

- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
  - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
  - Gminną Bibliotekę Publiczną w Jaworniku Polskim wraz z filiami
  - Kluby sportowe,
  - Parafie, organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich,
  - Gminny Ośrodek Kultury w Jaworniku Polskim
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku,
-
- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Przeworsku,
  - Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku,
  - Sąd Rodzinny w Przeworsku,
  - Komisariat Policji w Kańczudze.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- I. Środki własne Miasta i Gminy Jawornik Polski
2. Dotacje z budżetu państwa (programy rządowe),
3. Środki pozabudżetowe.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Sprawozdanie będzie sporządzone przez M-GOPS w Jaworniku Polskim w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt I i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione